

Viralliset tilanteet

Asiointi Kelassa

Selkokieline video Kelasta: https://yle.fi/uutiset/osasto/selkouutiset/asioilla_kelassa/10413134

- Video katsotaan yhdessä. Videon katsomista voi myös jaksottaa ja tauottaa, ja esittää videoon liittyvät kysymykset jaksoittain.
- Esimerkkikysymyksiä ja -sanastoa: Mitä ovat palaute ja palautelomake? Mikä on lakiteksti? Mikä on palvelu ja palveluneuvoja? Osataanko Kelassa puhua selkokieltä? Mitä hyötyä voisi olla siitä, että Kelan palveluneuvojat osaisivat puhua selkokielellä?
- Keskusteluun voi ottaa myös ryhmäläisten omia kokemuksia Kela-asioinnista.

Asiointi Kaupassa

Kaupassa käynnin ja maksamisen harjoittelua: https://papunet.net/_pelit/papumarket/#/

- Esimerkiksi ohjaaja voi jakaa näytön ja kaupassa käyntiä voidaan harjoitella suullisesti yhdessä.

Koti ja asuminen

- Kuva huoneista (ja huonekaluista): [Huoneet.pptx](#)
 - Kuva sopii hyvin tapaamisen aloitukseen, kertaamiseen tai yleisesti keskustelun tueksi.
 - Kun Power Point -kuvan jakaa diaesityksenä, huoneiden nimet saa klikkailemalla näkyviin yksi kerrallaan (järjestys: makuuhuone, kylpyhuone, parveke, keittiö, olohuone, eteinen, autotalli, kellari, varasto).
 - Kuva sopii sanaston opetteluun/kertaukseen myös huonekalujen ja kodinkoneiden osalta.
 - Verbiharjoitus: Mitä sinä teet X-huoneessa?
 - Mitä sinä teet makuuhuoneessa? (Esim. nukkua, pukea)
 - Mitä sinä teet kylpyhuoneessa? (Esim. kylpeä, pestä hampaat, käydä suihkussa)
 - Mitä sinä teet keittiössä? (Esim. juoda, syödä, laittaa ruokaa)
 - Mitä sinä teet olohuoneessa? (Esim. katsoa tv:tä, istua sohvalla)
 - Mitä sinä teet eteisessä? (Esim. tulla, lähteä, pukeutua)
 - Mitä sinä teet autotallissa? (Esim. ajaa autolla/autoa)
- Video asumisesta vuokra-asunnossa: [Asuminen vuokra-asunnossa - YouTube](#) (Helsingin kaupunki)
 - Videossa myös suomenkielinen tekstitys.
 - Videota kannattaa jaksottaa ja pohtia siinä esiintyviä sanoja ja asioita esim. tukikysymysten avulla.
 - Sanastoa videoon: Huoltoyhtiö, muuttoilmoitus, avain, kotivakuutus, vuokra, eräpäivä, liesituuletin, viemäri, pesutupa, järjestyssäännöt, rappukäytävä, vuokranantaja, naapuri.
 - Esimerkkejä tukikysymyksistä videoon:
 - Miksi on tärkeää, että sinulla on kotivakuutus?
 - Mitä sinun pitää tehdä, jos et pysty maksamaan vuokraa?
 - Mitä sinun pitää tehdä, jos esimerkiksi hana tai putki vuotaa?
 - Mitä sinun pitää tehdä, jos haluat pestä pyykkiä pesutuvassa tai käyttää yleistä saunaa?
 - Mitä sinun pitää tehdä, kun muutat pois?

Työelämä

- Selkouutinen: [Työharjoittelun kautta vakituiseen työhön \(2.2.2016\) | Yle Uutiset | yle.fi](#)
 - Uutisen voi kuunnella ja/tai lukea yhdessä.
 - Sanastoa uutiseen: työpaikka, (työ)harjoittelu, vakituinen työ, pomo, työelämä, firma, työntekijä, työkaveri, (työ)harjoittelija.
 - Pohtikaa yhdessä/pienryhmissä Mikan ja Liutaon vinkkejä suomen oppimiseen työpaikalla:
 - Mitä ajattelet Mikan ja Liutaon vinkeistä? Ovatko ne hyviä/huonoja? Miksi?
 - Mikä on sinun mielestä paras vinkki?
 - Minkälaisen vinkin sinä itse antaisit?
 - Yleisen keskustelun tueksi:
 - Oletko sinä ollut jossakin töissä tai (työ)harjoittelussa? Missä? Piditkö siitä?
 - Minkälaisesta työstä sinä pidät?
 - Haluatko tehdä töitä aamulla, päivällä, illalla vai yöllä?
- Selkomateriaali työnhausta: [Työhön selkomateriaali.pdf \(ameo.fi\)](#)
 - Runsaasti eri aihealueita työnhakuun ja työllistymiseen liittyen.
 - Esimerkiksi voi valita yhden aihealueen kerrallaan tarkasteltavaksi, kuten *Tunnista taitosi, Yleisiä ohjeita työnhakuun* tai *Ennen haastattelua*.
 - Valitun aihealueen teksti voidaan lukea yhdessä ja esimerkiksi jaksottaa siten, että jokaisen kappaleen jälkeen pohditaan ko. kappaleen sisältöä sekä mahdollisia uusia tai vaikeita sanoja.

Epäviralliset tilanteet

Harrastukset ja vapaa-aika

- Taide: [Selkokielen ääniopas | Ateneum](#)
 - Runsaasti kuvia esimerkiksi suomalaisista maalauksista.
 - Maalauksiin on lyhyehköt selkokielen ääniopastukset.
 - Voidaan esimerkiksi valita tarkasteluun yksi tai useampi taideteos, kuunnella siihen/niihin liittyvä ääniopastus ja lopuksi pohtia myös tulkinnallisia kysymyksiä teoksiin liittyen.
 - Esimerkkikysymyksiä teoksista:
 - Mitä näet kuvassa?
 - Mitä värejä kuvassa on?
 - Mitä kuvassa tapahtuu?
 - Minkälainen kuvan tunnelma on?
 - Mitä on ehkä tapahtunut ennen kuvan tilannetta?
 - Mitä ehkä tapahtuu seuraavaksi?
- Ystävät, Yksinäisyys: [Kohdataan-palvelussa tutustutaan uusiin ihmisiin | Selkosanommat](#)
 - Teksti voidaan lukea ja/tai kuunnella yhdessä.
 - Esimerkkikysymyksiä tekstistä:
 - Mikä on Kohdataan-palvelu?
 - Mitä Kohdataan-palvelussa tehdään?
 - Miten Kohdataan-palvelua voi käyttää?
 - Kenelle Kohdataan-palvelu sopii?
- Urheilu: [Juokse pois! | Selkosanommat](#)
 - Teksti voidaan lukea ja/tai kuunnella yhdessä.
 - Esimerkkikysymyksiä tekstistä:

- Mitä tarkoittaa lenkkeily?
- Mitä tarkoittaa PPPP?
- Mitä voi tapahtua, jos aloittaa lenkkeilyn liian innokkaasti?
- Miksi hyvät kengät ovat tärkeä varuste lenkkeilyssä?
- Esimerkkikysymyksiä yleiseen keskusteluun:
 - Pidätkö sinä urheilusta?
 - Minkälaisesta urheilusta sinä pidät?
 - Pidätkö lenkkeilystä?
 - Harrastatko sinä urheilua? Mitä?
 - Onko urheilu sinun mielestäsi tärkeää? Miksi?

Suomi ja suomalainen kulttuuri

- Sauna:
 - Selkoteksti saunasta: [Selkoteksti_7.pdf \(vahvike.fi\)](#)
 - Voidaan esimerkiksi lukea yhdessä ääneen, jokainen itsekseen tai opettaja voi lukea.
 - Luettavaksi riittää esimerkiksi ensimmäinen sivu, tai sitten voidaan valita jokin toinen, saunaa tarkemmin käsittelevä aihe (esim. *Alku kaukana menneisyydessä* tai *Sama keksintö muuallakin*).
 - Keskustelukortit saunasta: [Loylya-saunajutuille-keskustelukortit.pdf \(ryhmarenki.fi\)](#)
 - Keskustelukortteja, joissa hyvin lyhyitä juttuja saunasta sekä keskustelukysymyksiä saunaan liittyen.
- Suomen itsenäisyyspäivä:
 - Selkoteksti itsenäisyyspäivästä: [Jouluperinnekalenteri-Itsenäisyyspäivä.pdf \(ryhmarenki.fi\)](#)
 - Koko teksti voi olla liian pitkä luettavaksi kerralla/yhden tapaamisen aikana, joten tekstistä kannattaa esimerkiksi valita jokin sopiva pätkä luettavaksi ja tarkasteltavaksi.
 - Virtuaalikierrros Presidentinlinnaan: [PRESIDENTINLINNA - Created by Mirador360 \(presidenti.fi\)](#)
 - Sopii hyvin esimerkiksi itsenäisyyspäivä-teeman loppuksi.
 - Mahdollista tarkastella virtuaalisesti Presidentinlinnaa, sen huoneita sekä pohjapiirrustusta. Jokaisesta osasta löytyy lisäksi lyhyt (kirjoitettu) tietoisku ko. osasta.
- Suomalaisia paikkoja:
 - Selkouutisten verkkosivuilla on runsaasti juttuja suomalaisista kaupungeista ja paikkakunnista (<https://selkosanomat.fi/kaupungit-tutuiksi/>). Jotkin kaupungit myös tarjoavat virtuaaliopastuksia ulkoilmamuseoihinsa. Alla muutamia esimerkkitoteutuksia.
 - Selkouutinen Turusta: [Turku on Suomen vanhin kaupunki | Selkosanomat](#)
 - Teksti voidaan lukea ja/tai kuunnella yhdessä.
 - Teksti sopii hyvin myös suurien numeroiden harjoitteluun.
 - Esimerkkikysymyksiä tekstiin liittyen:
 - Kuinka vanha kaupunki Turku on?
 - Missä Turku sijaitsee?
 - Milloin Turku on perustettu?
 - Mitä Turussa tapahtui 1800-luvulla?
 - Mitä Turussa tehdään jouluna?
 - Kuinka paljon Turussa on asukkaita?
 - Kuinka monta yliopistoa Turussa on?

- Luostarinmäen virtuaaliopastukset (Turku): [Kurkistuksia Luostarinmäen koteihin | Turku.fi](#)
 - Videoissa puhe on melko nopeaa ja sanastokin paikoin haastavaa, mutta videot ovat lyhyitä ja niissä on lisäksi suomenkielinen tekstitys. Luostarinmäki-videot sopivat hyvin esimerkiksi Turku-aiheisen tapaamisen loppukevennykseksi.
- Kuopion korttelimuseon ääniopastukset: <https://kuopionkorttelimuseo.fi/selkokielineen-aaniopas/>
 - Selkokielineen ääniopastus.
 - Ei videoita, vain kuvia ja ääniopastus.
 - Esimerkiksi Minna Canthin huone on mielenkiintoinen! (Rakennus 2 - Varakkaan perheen koti, huone 230).
 - Ääniopastukset saatavilla myös selkokielineisinä teksteinä: <https://kuopionkorttelimuseo.fi/selkokielineen-aanioppaan-tekstit/>
- Selkouutinen Ivalosta: [Ivalossa on Lapin taikaa | Selkosanommat](#)
 - Teksti voidaan lukea ja/tai kuunnella yhdessä.
 - Esimerkkikysymyksiä tekstiin liittyen:
 - Missä Ivalo sijaitsee?
 - Mitä ovat revontulet?
 - Mitä tarkoittaa kaamos? Milloin Lapissa on kaamos?
 - Minkälainen kesä Lapissa on?
 - Kuinka monta asukasta Ivalossa on?
 - Kuinka monta virallista kieltä Ivalossa on? Mitkä ne ovat?